

**Տ. ԱՐՇԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ԴԱՏԱՎՈՐԻ ԿԻՐԱԿԻՆ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(6 մարտի 2005 թ.)

*«Որդի Մարդոյ եկեալ՝ գրասկից՝ արդեօք
հաւարս յերկրի»:*

*«Արդյոք երբ մարդու Որդին գա, երկրի
վրա հավարք կգրուի»:*

(Ղուկ. ԺԸ 8)

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Ահա, սիրելի հավաքացալներ, այս հարցն է հնչում այսօրվա Ս. Պապարագի Սուրբ-գրային ընթերցվածի վերջում, քանի որ Ս. Պապարագի ընթացքում այսօր ընթերցվում է Անիրավ դատարանի և այրի կնոջ առակը: Մեր հայրերն այս կիրակին Մեծի Պահոց կիրակիների շարքում անվանել են Դատարանի կիրակի: Քրիստոս այսպեղ խոսում է մի այրի կնոջ մասին: Կին, որ կորցրել էր իր ամուսնուն և իր այրիացյալ լինելու պատճառով չափազանց խոցելի էր մյուսների կողմից իր անպաշտպանվածությամբ, որի համար էլ չէր կարողանում պաշտպանել իր իրավունքները: Նա մոտենում է քաղաքի դատարանին, որը հայր-նի էր իր խստատրտությամբ, հայրնի էր մարդկանցից չամաչելու և Աստծուց չերկնջելու իր քիսրահոջակ համբավով:

Դատարանից մի քանի անգամներ ակնկալելով իր արդար իրավունքի վերականգնումը, ոչ մի արդյունքի չի հասնում այրի կինը և սակայն, հակառակ ամեն անգամ անօրեն դատարանի կողմից դրսևորված անարարություն, դրսևորած անհաղորդության իր հանդեպ, կինը անընդհատաբար, շարունակաբար դիմում է դատարանին՝ չկորցնելով երբեք լավատեսությունը, որ իր հայրը վերջիվերջո արդարորեն պիտի քննվի, և ահա, վերջապես, դատարանը անդրադառնում է այդ հարցին: Անդրադառնում է ոչ այնքան հաղորդ դառնալով կնոջ կարիքներին, այլ հավակապես սեփական հանգստությունը վերստին գտնելու ցանկությամբ, որպեսզի կինը անընդհատաբար չանհանգստացնի իրեն, և մտածում է, որ թերևս լուծում պա կնոջ խնդրանքին, որպեսզի այլևս նման անհանգստություն չպարճառվի իրեն, չնայած որ այդ սպիադողությունը իրեն ոչ մարդկանցից ունեցած ամոթից էր և ոչ էլ Աստծուց ունեցած երկյուղից:

Վկայակոչելով այս այրի կնոջ հեքսեղականությունը և անձանձրույթ դիմելը, Քրիստոս կարարում է հեքսեղալ ընդհանրացումը: Եթե անիրավ դատարանը, որ մարդկանցից ամոթ չունի և Աստծուց էլ երկյուղ չունի, ահա այսպիսի մոտեցում դրսևորեց, և վերջիվերջո, անկախ խնդիրը լուծելու շարժառիթից, լուծման արժանացրեց այրի կնոջ խնդրանքը, ապա

Այրի կինը գիտակցում էր իր արժեքը, գիտեր, որ անձ է, կրում է Աստվծո պատկերներ, Աստվծո նմանությունը, բայց հեռու էր այն մտքից, որ բացարձակ է, և չէր ամաչում, չէր երկնջում իր տկարությունները մեջտեղ բերել: Ինքը իրեն չէր աստվածացնում, չէր բացարձակացնում և նույնիսկ չէր խորշում իր խնդրանքի լուծման համար դիմել մի դատավորի, որը խտրասիրտ, անիրավ դատավորի համբավ ուներ:

Խոնարհ անձը իրապես երբևէ փարբերություն չի դնում՝ թե իր խնդրանքով դիմում է արդար անձի՞, թե՞ անարդար անձի: Իր համար էականը ոչ թե անձն է, այլ այն լավատեսությունը, որ Աստված իրապես օգնելու է իրեն իր խնդրանքը մինչև վերջ ի կատար ածելու: Հաջորդ հարկանիշը, որ դրսևորեց այդի կինը, դա անսահման համբերությունն էր և հաստատականությունը: Մենք երբեմն ունենում ենք հստակ որոշած նպատակակետեր, ունենում ենք խոնարհություն, բայց մեզ շատ հաճախ պակասում է այդ հաստատականությունը, համբերությունը, հետևողականությունը:

Մեզ համար հստակ է նպատակակետը, ունենք խոնարհությունը, ունենք պատրաստականությունը դռներ բախելու, սեփական անձը չբացարձակացնելու, մեզնից դուրս այլ հեղինակություններ ևս ճանաչելու և հարկապես ճանաչելու, բայց երբեմն մեզ չի բավարարում մեր համբերությունը և հաստատականությունը, որոնք սակայն ուղղակիորեն պայմանավորված են այն իրողություններով, թե մենք որքանով ենք համոզված մեր խնդրի լուծմանը: Եթե այդ համոզվածությունը մեր մեջ գորավոր է, լուծմանը սպասելն ու հավատալը ևս կլինի գորավոր:

Ահա այս երեք հարկանիշները՝ համոզվածություն, խոնարհություն և հարապետություն, այս առակով ուսուցանում է մեզ Քրիստոս: Այս երեքը որպես հավարքի ամբողջություն պետք է ունենանք յուրաքանչյուր՝ հասնելու համար այն բաղձալի նպատակակետին, որին մենք կոչված ենք որպես քրիստոնյաներ, որպես հավարացյալներ:

Հիմա անդրադառնանք այն հարցին, որը Քրիստոս վերջում ուղղեց Իրեն շրջապատողներին՝ մեզ ամենքիս: Եթե Մարդու Որդին գա, կգտնի՞ այդքան հավարք, կգտնի՞ այդքան համոզվածություն, այդքան խոնարհություն, հավարքի այդքան հարապետություն մեր մեջ, որպեսզի յուրաքանչյուրս կարողանանք փրկվել: Անշուշտ հիմա մենք ևս կարող ենք խորհրդածել այս հարցի շուրջ:

Այսօր, երբ հաճախ տեսնում ենք, որ շատերն ինքնահոգակ դադարվոր են կարծում իրենց և իրենցից դուրս դադարվոր չեն ճանաչում, երբ հաճախ մի զանազ ծառ մի ամբողջ անտառ է դադարում, երբ հաճախ մի քար մի տար է դադարում, երբ հաճախ մենք ինքներս մեզ բացարձակացնում ենք, մեզանից դուրս այլ հեղինակություններ չենք ճանաչում, երբ հաճախ ամեն ինչի առանցքում մենք ինքներս մեզ ենք դնում, այն ժամանակներում արդյոք Մարդու Որդին կգտնի՞ այդ հավարքը, կգտնի՞ այդ խոնարհությունը, կգտնի՞ այդ համոզվածությունը և կգտնի՞ այդ հարապետությունը, որով մենք կարող կլինենք փրկվել:

Դժվարանում եմ ասել՝ կգտնի, թե չի գտնի, բայց միաթմբորեն կարելի է ասել, թե միայն ինչ դեպքում և ինչ պարագաներում անձը կարող է իրեն փրկել: Կարող եմ ասել, քանի որ ամբողջ Սուրբ Գրոց հայրությունը այդ մասին մեզ հուշում է, մեզ հուշարար է, անսպառ մի աղբյուր է այդ փրկությունը մեզ ավանդող: Սաղմոսերգուն ասում է, որ սուրբ սրբին և խոնարհ հոգուն Աստված երբեք չի արհամարհում: Սրբի սրբությունը և հոգու խոնարհությունն են գրավական Աստծո բարյացակամությանը, Աստծո բարեհաճությանը արժանանալու:

Մարգարեն ասում է, որ իրենց քրտինքով շինված փունը կարող են վաստակել միայն նրանք, ովքեր որ հավատարմություն ունեն, ովքեր որ խոնարհություն ունեն: Իրենց այգու պտուղը կարող են ուրել միայն նրանք, ովքեր որ իրապես խոնարհություն ունեն և հավա-

